

Project

aankoop van spellen om de executieve functies van kinderen te oefenen

1. Wat zijn executieve functies?

Executieve functies zijn al die regelfuncties van de hersenen die essentieel zijn voor het realiseren van doelgericht en aangepast gedrag. Alle executieve functies of vaardigheden hebben een controlerende en aansturende functie. Met deze functies bepalen we het doel van ons handelen en gedrag, schakelen we afleidende factoren uit, plannen we de volgorde van handelingen, voeren we de taken die daarvoor nodig zijn stap voor stap uit en controleren we het effect, waarbij we ook rekening houden met mogelijke toekomstige effecten. We reguleren er emoties, motivatie en alertheid mee en laten ervaringen uit het verleden meespelen bij de verwachtingen over en beslissingen voor de toekomst.

Executieve functies kunnen worden gezien als de 'dirigent' van de cognitieve vaardigheden, het zijn een verzameling processen die te maken hebben met het beheren van jezelf en de bronnen die nodig zijn om een doel te bereiken. Het project Jonge kind van SLO hanteert het model van Dawson en Guare*. In hun boek Slim maar... uit 2009 beschrijven zij 11 vaardigheden die ze tot de executieve functies rekenen.

2. Van waaruit groeide het project:

Elk jaar kijken twee we samen met de klasleerkacht, schoolleiding en zorg naar het totaalbeeld van een klas. We zoeken naar mogelijkheden en groeikansen van de klasgroep als geheel. Dit schooljaar kwam een heel wat klassen een grote nood aan inzetten op executieve functies.

Leerlingen hebben het steeds moeilijker om de stop te vinden en eerst opdrachten en taken rustig te overdenken. Leerlingen verliezen zich soms in hun emoties waardoor gerichtheid op de opdracht veel minder is. Vooral onze leerlingen uit kwetsbare gezinnen worstelen met een gebrek aan deze vaardigheden. De thuiscontext leert hen heel vaak te handelen vanuit frustratie en kortetermijndenken (vanuit noodzaak om te overleven).

Onze schoolvisie (zie bijgevoegde folder) wil leerlingen kansen geven om ook op dit vlak te groeien. We geloven dat deze vaardigheden het verschil maken in het leven van onze leerlingen.

We willen deze spellen inzetten in de eerst graad van het lager onderwijs omdat we hier de grootse nood maar ook de meeste groeikansen ervaren.

3. Op welke vaardigheden willen we inzetten

- Reactie (of respons)-inhibitie:

Het vermogen om na te denken voor je iets doet.

Werkgeheugen Het vermogen om informatie in het geheugen vast te houden tijdens de uitvoering van complexe taken.

- Zelfregulatie van affect/emotieregulatie:

Het vermogen om emoties te reguleren om doelen te realiseren, taken te voltooien of gedrag te controleren.

- Volgehouden aandacht:

Het vermogen om de aandacht erbij te houden, ondanks afleidingen, vermoeidheid of verveling.

- Taakinitiatie:

Het vermogen om zonder dralen met projecten te beginnen, op tijd, op efficiënte wijze.

- Planning/prioritering:

De vaardigheid om een plan te bedenken om een doel te bereiken of een taak te voltooien. Hierbij moet je ook in staat zijn beslissingen te nemen over wat belangrijk en wat niet belangrijk is.

- Organisatie:

Het vermogen om dingen volgens een bepaald systeem te arrangeren of te ordenen. Timemanagement Het vermogen om in te schatten hoeveel tijd je hebt, hoe je die kunt indelen en hoe je je aan tijdslimieten en deadlines kunt houden.

- Doelgericht doorzettingsvermogen:

Het vermogen om een doel te formuleren, dat te realiseren en daarbij niet afgeleid of afgeschrikt te worden door andere behoeften of tegengestelde belangen.

- Flexibiliteit:

De vaardigheid om plannen te herzien als zich belemmeringen of tegenslagen voordoen, zich nieuwe informatie aandient of er fouten gemaakt worden; het gaat daarbij om aanpassing aan veranderende omstandigheden.

- Metacognitie:

Het vermogen om een stapje terug te doen om jezelf en de situatie te overzien, om te bekijken hoe je een probleem aanpakt; het gaat daarbij om zelfmonitoring en zelfevaluatie.